.Przedmiotowy System Oceniania
z biologii, przyrody
fizjologii człowieka z elementami anatomii,

Nadrzędnym obowiązkiem ucznia jest obecność na lekcji, przygotowanie do zajęć i aktywny udział w zajęciach dydaktyczno-wychowawczych. Uczeń na każdych zajęciach posiada zeszyt przedmiotowy, podręcznik do nauki przedmiotu oraz inne przybory/przedmioty wymagane przez nauczyciela do realizacji danych zajęć. Nieposiadanie w/w przyborów i przedmiotów jest traktowane jako nieprzygotowanie do zajęć i może skutkować otrzymaniem oceny niedostatecznej.

- Ocenianiu podlegają wiadomości i umiejętności ucznia.
- Ocenie podlegają wszystkie obszary aktywności ucznia.
- Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców.
- Ocena może być uzasadniana na prośbę ucznia lub rodziców.

Ocena semestralna (roczna) z danego przedmiotu nie jest średnią arytmetyczną ocen cząstkowych.

Praca na zajęciach lekcyjnych oraz sprawdzanie osiągnięć edukacyjnych odbywa się o w oparciu o wymagania edukacyjne, zarówno w zakresie podstawowym jak i rozszerzonym. Przy ocenie osiągnięć edukacyjnych uwzględniane są wymagania konieczne tożsame z zapisem wymagań szczegółowych (treści nauczania podstawy programowej) oraz wymagania uzupełniające, tożsame z zapisem wymagań ogólnych (cele kształcenia podstawy programowej)

Uczeń ma obowiązek:

- uczęszczać systematycznie na lekcje (jeżeli opuści więcej niż 50% zajęć to nie będzie klasyfikowany z przedmiotu);
- być przygotowany na każde zajęcia;
- posiadać notatki z każdej lekcji, również z tych, na których nie był obecny;
- odrabiać zadania domowe, a w przypadku nieobecności uzupełnić je w ciągu tygodnia od powrotu do szkoły;
- wykonywać inne powierzone przez nauczyciela zadania wchodzące w zakres regulowanych statutem szkoły obowiązków ucznia (np. opieka nad pracownią, organizacja lekcji);
- aktywnie uczestniczyć w lekcji, przynajmniej uważnie słuchając i notując;
- otrzymać ocenę z każdego sprawdzianu oraz innych obowiązkowych prac zadanych w danym semestrze;
- w przypadku nieobecności na sprawdzianie napisać go w ciągu 2 tygodni po powrocie do szkoły, drugi termin sprawdzianu wyznacza nauczyciel w porozumieniu z zainteresowanymi uczniami; nie później niż tydzień przed ostatnią lekcją

poprzedzającą klasyfikację. Jeżeli nie zaliczy sprawdzianu będzie miał wpisaną ocenę niedostateczną.
- nie ma możliwości poprawy ocen w ostatnim tygodniu przed klasyfikacją.
- jeżeli uczeń otrzymał ocenę niedostateczną na koniec pierwszego semestru ma obowiązek poprawić zaległe prace pisemne do końca marca bieżącego roku szkolnego

Uczeń ma prawo:

- zostać zwolniony z odpowiedzi ustnej, pisemnej lub sprawdzianu w pierwszym dniu po usprawiedliwionej nieobecności trwającej co najmniej tydzień;
- ubiegać się o przesunięcie terminu poprawy sprawdzianu i uzupełnienia zeszytu jeśli przez dłuższy czas był nieobecny w szkole i jest to nieobecność usprawiedliwiona;
- poprosić o zlecenie dodatkowej pracy, np. referatu lub wykonania pomocy szkolnej na ocenę, która jest wpisywana w rubryce aktywności oraz premiowana punktami za zachowanie;
- poprawić negatywną ocenę ze sprawdzianu, nie później jednak jak 2 tygodnie po powrocie do szkoły, termin poprawy sprawdzianu wyznacza nauczyciel w porozumieniu z zainteresowanymi uczniami, otrzymana nota jest dopisywana do ocen i wlicza się do średniej razem z notą uzyskaną poprzednio;
- przystąpić do egzaminu poprawkowego z przedmiotu, jeżeli na koniec roku otrzymał ocenę niedostateczną i spełnia warunki określone w Wewnątrzszkolnym Systemie Oceniania;
- otrzymać ocenę pozytywną z semestru, jeżeli posiada co najmniej 80% obecności na lekcjach, a opuszcza zajęcia tylko z przyczyn usprawiedliwionych, średnia ocen cząstkowych wynosi co najmniej 1,5, ponadto prowadzi systematycznie zeszyt oraz odrabia na bieżąco zadania domowe
- w celu podwyższenia oceny semestralnej lub końcoworocznej uczeń musi wykazać się co najmniej 80% frekwencją, i w uzgodnieniu z nauczycielem zaliczyć wybrane oceny na ocenę odpowiednią do wskazanej przez ucznia,(jednak nie więcej niż 2 oceny)
- uczeń ma prawo zgłosić nieprzygotowanie do lekcji zgodnie z kontraktem zawartym z nauczycielem, z wyjątkiem zapowiedzianych prac kontrolnych. Tryb zgłaszania nieprzygotowań ustalony z nauczycielem. (Zgłoszone przez ucznia nieprzygotowanie po wywołaniu go do odpowiedzi, pociąga za sobą wpisanie oceny niedostatecznej). Nauczyciel odnotowuje ten fakt w dzienniku, nie ma to jednak wpływu na ocenę końcową.
- skorzystać z obniżenia wymagań edukacyjnych, o których mowa w stosunku do ucznia, u którego stwierdzono specyficzne trudności w uczeniu się lub deficyty rozwojowe, uniemożliwiające sprostanie wymaganiom edukacyjnym wynikającym z programu nauczania na podstawie pisemnej opinii poradni psychologiczno – pedagogicznej

Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów:

Osiągnięcia edukacyjne uczniów sprawdzane są poprzez:

Prace klasowe – waga 5

Sprawdziany, testy – waga 3

Kartkówki, odpowiedzi ustne – waga 2

Aktywność, prace domowe, referaty – waga 1

- **Wypowiedzi ustne** – sprawdzane będą pod względem rzeczowości, stosowania języka i terminologii biologicznej oraz umiejętności formułowania dłuższych wypowiedzi. Przy wypowiedzi ustnej obowiązuje znajomość materiału z trzech ostatnich tematów lekcyjnych(w niektórych sytuacjach obowiązuje kontrakt z nauczycielem), w przypadku zapowiedzianej lekcji powtórzeniowej - z całego działu. W ciągu roku szkolnego uczeń może być wielokrotnie oceniany za wypowiedź ustną Nie przewiduje się możliwości poprawy wypowiedzi ustnej. W klasach biologicznych obowiązuje materiał działu.

- **Sprawdziany pisemne** - przeprowadzane na zakończenie każdego działu, zapowiedziane przynajmniej tydzień wcześniej. Sprawdziany mogą zawierać dodatkowe pytania na ocenę celującą. O formie sprawdzianu uczniowie są poinformowani w trakcie ustalania jego terminu. Na lekcji poprzedzającej sprawdzian uczniowie są informowani o zakresie wiadomości i umiejętności jakie będą sprawdzane. W przypadku sprawdzianów pisemnych przyjmuje się skalę punktową przeliczaną na oceny cyfrowe wg. kryteriów:

  0 % - 29 % - ocena niedostateczna
  30 % - 50 % - ocena dopuszczająca
  51 % - 70 % - ocena dostateczna
  71 % - 90 % - ocena dobra
  91 % - 100 % - ocena bardzo dobra

- Nieobecność nieusprawiedliwiona ucznia na zapowiedzianych pisemnych pracach kontrolnych pociąga za sobą wpisanie oceny niedostatecznej.
- Stwierdzenie niesamodzielnej pracy ucznia na sprawdzianie równoważne jest z otrzymaniem oceny niedostatecznej.
- W przypadku nieobecności ucznia na sprawdzianie obowiązują zasady jego zaliczania zgodnie z WSO .
- Jeżeli z przyczyn niezależnych od klasy lub nauczyciela sprawdzian się nie odbędzie, przewodniczący danej klasy powinien ustalić z nauczycielem nowy termin sprawdzianu.
- Uczeń ma prawo poprawy oceny niedostatecznej na zasadach ustalonych z nauczycielem np. podczas wystawiania oceny klasyfikacyjnej.
- Uczeń zagrożony oceną niedostateczną, który z kolejnych sprawdzianów otrzymał cząstkowe oceny niedostateczne, nie czeka z ich zaliczaniem do końca semestru, lecz po konsultacji z nauczycielem zalicza materiał wcześniej.

- **Kartkówki –** obejmujące materiał z trzech ostatnich tematów lekcyjnych. Mogą mieć formę krótkich testów, zawierających pytania zamknięte lub krótkich wypowiedzi pisemnych na zadane pytanie. Nie przewiduje się poprawy kartkówek.

- **Ćwiczenia** w zależności od formy
  praktyczne – dbałość o mienie szkolne, zgodność z instrukcją, szybkość i precyzja posługiwania się sprzętem i pomocami, interpretacja i wyciąganie wniosków dokumentacja;

pisemne – zgodność z tematem, poprawność merytoryczna;
prowadzenie notatek w zeszycie: staranność w formie, treści i estetyce.

- **<u>Aktywność na lekcji i prace domowe</u>-** mogą być oceniane w postaci ocen lub plusów. W zależności od wkładu pracy i zaangażowania ucznia decyzję o formie oceny pracy domowej lub aktywności podejmuje nauczyciel. W przypadku stosowania plusów – uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą, gdy zgromadzi cztery plusy, gdy zgromadzi ich mniej w końcu semestru zostaną zamienione odpowiednio: przy trzech plusach na ocenę dobrą, a w przypadku dwóch na dostateczną. W przypadku bardzo dużej aktywności uczeń może otrzymać w tym semestrze kilka ocen bardzo dobrych. 2 minusy zostaną zamienione na ocenę niedostateczną. Nieodrobienie pracy domowej, brak zeszytu przedmiotowego, zeszytu ćwiczeń, przyborów lub innych materiałów potrzebnych do lekcji może być powodem wpisania oceny niedostatecznej

Jeżeli danego dnia obowiązuje prawo do usprawiedliwionego nieprzygotowania do lekcji (losowane przez samorząd uczniowski „numerki" uczniów) uczeń może być nieprzygotowany do lekcji, z wyjątkiem **zapowiedzianych prac kontrolnych, badania wyników nauczania, testów diagnostycznych, próbnych egzaminów maturalnych.**

Aktywność- obejmuje aktywność ucznia na lekcji, wykazywanie inicjatywy, wykonywanie poleceń i ćwiczeń, stosunek do przedmiotu i środowiska przyrodniczego, podejmowanie zadań dodatkowych.
Udział i zajęcie miejsca punktowanego na olimpiadach i konkursach szkolnych i poza szkolnych z biologii lub pokrewnych

- .**<u>Prace dodatkowe</u>:**

- formy pracy twórczej na lekcji: prace grupowe teoretyczne lub doświadczenia, prezentacje nowych rozwiązań problemów stawianych przez nauczyciela lub innych uczniów – oceniane każdorazowo w zależności od poprawności wykonania i wkładu pracy ;
- formy pracy twórczej w domu: referaty przygotowywane w domu i wygłaszane na lekcji lub sprawdzane przez nauczyciela w zależności od poprawności wykonania i wkładu pracy.

- <u>Osiągnięcia w konkursach i olimpiadach biologicznych, ekologicznych o tematyce zdrowotnej lub przyrodniczej</u> – uczeń oceniany jest za wyniki, z uwzględnieniem skali trudności konkursu i jego rangi.

Badanie wyników nauczania, **testy diagnostyczne, próbne egzaminy maturalne** zapowiada się na początku roku szkolnego lub na początku semestru.

<u>Ustalenia dodatkowe</u>

- Uczeń zobowiązany jest do prowadzenia zeszytu przedmiotowego, w którym na każdej lekcji wpisuje jej temat. Obowiązkowo powinny znajdować się w nim prace domowe oraz rozwiązania zadań i ćwiczeń wykonywanych na lekcji. Brak zeszytu w sytuacji zadanej pracy domowej jest równoznaczny z uzyskaniem oceny niedostatecznej

- Przed wystawieniem ocen klasyfikacyjnych nauczyciel powiadamia ucznia o przewidywanej ocenie zgodnie zasadami WSO.
- Wystawianie oceny semestralnej i na koniec roku szkolnego dokonuje się na podstawie ocen cząstkowych, przy czym większą wagę mają oceny z prac klasowych, następnie sprawdzianów, w drugiej kolejności są odpowiedzi ustne i kartkówki. Pozostałe oceny są wspomagające.

Wymaganiach edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych

Uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną

- *nie opanował wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej nawet na poziomie podstawowym;*
- *posiada takie braki w wiadomościach i umiejętnościach, które uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy z danego przedmiotu;*
- *nie jest w stanie rozwiązać zadań o niewielkim stopniu trudności.*

Uczeń otrzymuje ocenę dopuszczającą jeżeli:

- *ma pewne braki w wiadomościach i umiejętnościach określonych w wymaganiach podstawy programowej, ale nie przekreślają one możliwości dalszego kształcenia,*
- *z pomocą nauczyciela rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności.*

Uczeń otrzymuje ocenę dostateczną jeżeli:

- *z pomocą nauczyciela poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do rozwiązywania typowych zadań i problemów,*
- *z pomocą nauczyciela korzysta ze źródeł wiedzy,*
- *z pomocą nauczyciela wykonuje polecenia, zadania, doświadczenia*

Uczeń otrzymuje ocenę dobrą jeżeli:

- *opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone w wymaganiach podstawy programowej,*
- *poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania typowych zadań i problemów,*
- *krytycznie korzysta z wielu źródeł wiedzy,*
- *określa związki przyczynowo-skutkowe,*
- *wykonuje samodzielnie i poprawnie większość poleceń, zadań i doświadczeń, przestrzegając zasad bezpieczeństwa*

Uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą jeżeli:

- *opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone w wymaganiach podstawy programowej,*
- *stosuje zdobytą wiedzę i umiejętności do rozwiązywania problemów oraz zadań problemowych (nowych),*
- *analizuje i ocenia informacje pochodzące z różnych źródeł,*
- *poprawnie wyjaśnia zależności przyczynowo-skutkowe,*
- *wykazuje dużą samodzielność i potrafi bez pomocy nauczyciela korzystać z różnych źródeł wiedzy,*
- *projektuje i bezpiecznie wykonuje doświadczenia,*
- *wykorzystuje zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwoju*.

Uczeń otrzyma ocenę celującą jeżeli :

- *ma i stosuje wiadomości oraz umiejętności wykraczające poza zakres wymagań podstawy programowej ,*
- *ma wiadomości oraz umiejętności z zakresu wymagań podstawy programowej dla danego etapu kształcenia i stosuje je do rozwiązania zadań problemowych o wysokim stopniu złożoności,*
- *samodzielnie podejmuje działania zmierzające do poszerzenia swoich wiadomości i umiejętności zdobytych na lekcjach*
- *formułuje problemy i buduje modele odpowiedzi,*
- *wykorzystuje wiedzę i umiejętności do analizy, syntezy i rozwiązywania nietypowych problemów*
-

<u>Warunki i tryb uzyskiwania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej</u> z biologii , przyrody, fizjologii człowieka z elementami anatomii:

- 80% obecności na lekcjach i usprawiedliwione wszystkie godziny nieobecności
- aktywność na lekcjach
- zaliczone w terminie wszystkie prace klasowe i sprawdziany
- zdarzenia losowe mogące mieć istotny wpływ na wyniki z danego przedmiotu

Uczeń ,po uzgodnieniu z nauczycielem, zalicza wybrane partie materiału na ocenę wyższą od zaproponowanej.

- Postępowanie przy zgłoszonych zastrzeżeniach do rocznej oceny klasyfikacyjnej z przedmiotu określa WSO.

- Postępowanie wobec ucznia zdającego egzamin poprawkowy z danego przedmiotu, zmieniającego typ szkoły lub przedmiot realizowany w zakresie rozszerzonym określają zasady zawarte w WSO.

Ewa Jankun, Renata Litwin – Kizielewicz, Iga Ostrowska